

VERSLAG¹

Aanwezig

Cathy Berx, gouverneur provincie Antwerpen, voorzitter
Bram Abrams, arrondissementscommissaris, secretaris
Kirsten Schoonaert (projectcoördinator strategisch project, regionaal landschap Kleine en Grote Nete)
Koen Eyskens (gebiedscoördinator Kleine Nete, provincie Antwerpen)
Christophe Vandevort, Departement Omgeving (OMG)
Miryam Moors, Departement Omgeving (OMG)
Daniël Josten, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
Koen Segher, De Vlaamse Waterweg nv (DVW)
Sofie Duytschaever, Agentschap Onroerend Erfgoed (OE)
Ilse van Dienderen, Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
Marc Florus, Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
Sandra Franck, Vlaamse Milieumaatschappij/Bekkensecretariaat (VMM)
Michel Van Ombergen, Departement Landbouw en Visserij (LV)
Marieke Gruwez, provincie Antwerpen

Ludwig Caluwé, gedeputeerde, provincie Antwerpen
Jan De haes, gedeputeerde, provincie Antwerpen
Thomas Wellens, medewerker gedeputeerde De Haes
Frank Bogaerts, burgemeester Lier
Gino Verbiest, ambtenaar Lier
Griet Van Olmen, schepen Nijlen
Luc Van Hove, burgemeester, Zandhoven
Luc De Backer, schepen Lille
Toon De Raedt, ambtenaar Lille
Marianne Verhaert, burgemeester Grobbendonk
Luc van Vlasselaer, ambtenaar Grobbendonk
Joeri Dillen, ambtenaar Grobbendonk
Sara Van Rooy, schepen Vorselaar
Mien Van Olmen, burgemeester Herentals
Guy Vandeperre, schepen, Kasterlee
Ben Van Looveren, schepen Geel
Marc T'Syen, schepen Olen

Bas Van der Veken, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete (RLKGN)
Jolien Van Den Dries, Kempens Landschap (KL)
Frederik Mollen, Natuurpunt (NP)
Peter Symens, Natuurpunt (NP)
Gert Van de moortel, Boerenbond (BB)

Verontschuldigd

Sabine Ruts, Toerisme Provincie Antwerpen (TPA)
Koen Deheegher, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
Ankatrien Boulanger, Regionaal Landschap Rivierenland (RLR)
Ines Vanlimbergen, Regionaal Landschap De Voorkempen (RLDV)

¹ Dit verslag moet samen gelezen worden met de voorbereidende nota's.

Agenda

1. Goedkeuring verslag OC dd. 29/5/2018
2. GRUP Kleine Nete en Aa
 - a. Kennisname ontwerp startnota + akkoord OC opstart RUP-procedure (*zie nota*).
3. Stand van zaken en beslissingen deelprojecten
 - a. Pallieterland (HP1)
 - b. Benedennete (SIGMA)
 - c. Mondingsgebied Grote Nete (SIGMA)
 - d. Varenheuvel-Abroek (SIGMA)
 - e. Kleine Nete tussen Albertkanaal en Lier (HP2)
 - i. Visietekst (goedkeuring) (*zie nota*)
 - ii. Toelichting goedgekeurd onthardingsproject
 - f. Graafweide-Schupleer (HP3)
 - i. Toelichting resultaat inrichtingsvisie
 - ii. Voorstel communicatie naar betrokken eigenaars, gebruikers en bevolking
 - iii. Aanzet actieplan uitvoeringsacties inrichtingsvisie
 - iv. Instellen natuurinrichting (VLM/ANB)
 - g. Vallei van de Aa (HP4)
 - i. Landinrichtingsproject WaterLandSchap Beek-Boer-Bodem + PDPO-project
 - ii. Acties recreatienetwerk
 - h. Kleine Nete Herentals/Heuvelrug (HP5)
 - i. Kaderplan en PRUP Olympiadelaan
 - ii. Inrichtingsvisie recreatiegebieden Netepark
 - iii. Acties Heuvelrug
 - i. Projecten rivierherstel Kleine Nete
 - i. Hellekens
 - ii. AOG De Zegge
 - iii. Inrichtingsvisie recreatiegebieden Kasterlee (eindrapport)
 - j. Zeggeloop (HP6)
4. Verwervingssubsidie: toelichten voorstellen vanuit verschillende hefboomprojecten en bespreking verdere aanpak
5. Communicatie strategisch project
 - a. Website
 - b. Netedag 2019
6. Actiepunten en varia
 - a. Onventaris stand van zaken IBA's
 - b. Lozingsproblematiek
 - c. Projectoproep: subsidies voor water(be)sparende projecten

Documenten

Powerpointpresentatie OC
AP2: Nota Startnota RUP Kleine Nete en Aa en Inrichtingsvisie Graafweide-Schupleer
AP3.e.i: Visienota Hefboomproject Kleine Nete tussen Albertkanaal en Lier
AP4 nota's van Lier, Grobbendonk en Herentals

Inleiding

De gouverneur opent de vergadering, bedankt de gastvrouw burgemeester Marianne Veraert en start met een voorstellingsronde. Een aantal leden van de Opvolgingscommissie zijn nieuw, in het bijzonder sommige vertegenwoordigers van de gemeentebesturen en het provinciebestuur (nieuwe legislatuur):

- Deputatie: gedeputeerde Jan De Haes (gedeputeerde Ludwig Caluwé is plaatsvervanger)
- Lier: schepenen Walter Grootaers (Gino Verbiest is plaatsvervanger)
- Grobbendonk: burgermeester Marianne Verhaert (schepenen Johan Verhaegen is plaatsvervanger)
- Vorselaar: schepenen Sara Van Rooy (schepenen Jos Bouly is plaatsvervanger)
- Geel: schepenen Ben Van Looveren

1. Goedkeuring verslag vorige vergadering OC 29 mei 2018

De OC-leden maakten geen opmerkingen bij het verslag. Het verslag wordt goedgekeurd.

De gouverneur meldt dat de Vlaamse Regering n.a.v. de voortgangsrapportage na het OC van 29 mei 2018 op 25 januari 2019 kennis nam van de voortgangsrapportage en een tussentijdse beslissing nam over de voortgang (o.a. goedkeuren plan van aanpak Graafweide-Schupleer). De beslissing is terug te vinden op www.kleinenete.be > opvolgingscommissie > documenten.

2. Ontwerp startnota gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk

Christophe Vandevoort (Departement Omgeving) licht toe dat het afgelopen jaar werden de voorbereidende werkzaamheden voor de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de vallei van de Kleine Nete en Aa tussen Kasterlee en Grobbendonk heropgestart nadat de procedure in 2011 werd stilgezet na de plenaire vergadering over het voorontwerp. De inhoudelijke krachtlijnen van het op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan werden toegelicht op de opvolgingscommissie van 16 januari 2018. Daarna volgde in het voorjaar van 2018 een bilaterale overlegronde van het departement Omgeving en alle betrokken gemeenten (Grobbendonk, Vorselaar, Lille, Herentals, Kasterlee, Geel en Olen) in functie van de verdere inhoudelijke afstemming van de verschillende planonderdelen op de lopende lokale initiatieven.

In de tweede helft van 2018 werkte het Departement Omgeving in overleg met het planteam een voorstel van startnota uit. De startnota bevat een omschrijving van het voorgenomen plan, waar er nog alternatieven onderzocht worden, een scoping van de te verwachten milieueffecten en mogelijk in te zetten instrumenten. Na goedkeuring door de Vlaamse Regering, zal de startnota voor advies voorgelegd worden aan SARO en MINA-raad, de deputatie van de provincie Antwerpen, de colleges van burgemeester en schepenen en de adviesverlenende instanties én zal er een publieke consultatie van 60 dagen over de startnota georganiseerd worden, met minstens één publiek consultatiemoment (wellicht meer). Hierbij kan iedereen adviezen uitbrengen. De resultaten hiervan worden verwerkt tot een scopingnota. Daarna volgt de eigenlijke opmaak van een voorontwerp en de bijhorende milieueffectenbeoordeling. Het voorontwerp RUP zal dan, net zoals in de oude procedure, voorgelegd worden aan een plenaire vergadering met de betrokken besturen en administraties. Daarna volgt de voorlopige vaststelling van het ontwerp RUP door de Vlaamse Regering en een openbaar onderzoek vooraleer het RUP definitief vastgesteld wordt.

Het voorgenomen plan is resultaat van het overleg en onderzoek dat sinds 2012 gevoerd werd in het kader van de coördinatieopdracht van de gouverneur. Het plangebied werd, o.a. op vraag van gemeente Olen uitgebreid met een aantal deelgebieden. In de startnota is per deelgebied een beschrijving van de bestaande toestand en motivering van het voorgenomen plan en eventuele nog te onderzoeken alternatieven. Het voorgenomen plan is een vertaling van de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijk visie op landbouw, natuur en bos zoals die voor de regio Neteland in 2007 in overleg met de lokale besturen en middenveldorganisaties werd uitgewerkt. Deze visie is dus op zich al afgewogen voorstel dat het resultaat was van uitgebreid overleg waarbij een evenwicht werd bereikt tussen enerzijds de gebieden die behouden blijven voor landbouw en de gebieden waar er een versterken van de natuur- en bosstructuur moet komen.

In het kader van de milieueffectenrapportage, die geïntegreerd verloopt, is in de startnota een scoping van de milieueffecten uitgevoerd. Eerst werd nagegaan wat de globaal niet relevante of beperkt relevante effecten zijn waarvoor geconcludeerd kan worden dat er geen onderzoek voor nodig is. Voor de effecten die wel relevant kunnen zijn, is daarna per deelgebied en per planingreep aangegeven welke effecten mogelijk te verwachten zijn en hoe die verder onderzocht zullen worden. Daarnaast zal er een specifieke beoordeling zijn van de effecten op Natura 2000 en VEN.

Aan de opvolgingscommissie wordt gevraagd kennis te nemen van het voorstel van startnota en akkoord te gaan om aan de minister de vraag te stellen om de startnota voor goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering zodat de formele consultatie en adviesvraag kan starten. De publieke consultatie gaat dus over de plandoelstellingen, het voorgenomen plan, de eventueel te onderzoeken alternatieven en de wijze waarop de milieueffecten onderzocht zullen worden.

De gouverneur benadrukt dat het belangrijk is voor de voortgang van de verschillende projecten dat de procedure van het ruimtelijk uitvoeringsplan na al het overleg van de afgelopen jaren nu kan heropstarten. Het gaat nu om een kennisname aan de leden van de OC vooraleer het dossier (startnota) wordt voorgelegd aan de minister. Dat betekent dat we nu geen formele inhoudelijke standpunten of goedkeuring vragen van de nota, wél dat de vraag gesteld wordt of de OC akkoord kan gaan om de vraag te stellen aan de minister om de procedure op te starten. Dat houdt in dat iedereen nog uitgebreid de kans krijgt om een inhoudelijk advies te formuleren tijdens de publieke consultatie die nadat de Vlaamse Regering de startnota goedkeurt, georganiseerd zal worden. De gouverneur vraagt of er daarbij opmerkingen zijn van uit OC.

- Stad Herentals geeft aan dat men nog bezig is met een onderzoek naar een lokale recreatieve voorzieningen en vraagt of in het traject dat nu start daar nog mee afgestemd kan worden? Departement Omgeving antwoordt dat de stad die voorstellen kan inbrengen tijdens de raadpleging over de startnota en dat dan gekeken zal

worden hoe die zaken al dan niet verder opgenomen kunnen worden in het plan.

- Gemeente Olen merkt op dat ze voor gebieden waar verschillende ruimtegebruikers vandaag langs elkaar functioneren eerder zouden willen pleiten om meer de bestemming als 'gemengd openruimtegebied' in te zetten. Dit in het licht van de doelstellingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen waarin toch voorgesteld wordt om meer in te zetten op de verweving en multifunctionaliteit. Departement Omgeving antwoordt dat in de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos is afgewogen waar er in de vallei van de Kleine Nete enerzijds gebieden zijn met hoofdfunctie natuur of landbouw en anderzijds gebieden zijn waar landbouw en natuur nevensgeschikt zijn. Het planvoornemen baseert zich op die geïntegreerde visie waarin die afweging vervat zit. Eventuele voorstellen om bijkomende gebieden als gemengd openruimtegebied aan te duiden, kunnen in het kader van de consultatie ingebracht worden. Het planteam zal dan nagaan of die als valabel alternatief onderzocht kunnen worden en daar in de scopingnota een uitspraak over doen.
- Boerenbond vraagt of er parallel aan het RUP ook een 'inrichtingsnota' opgemaakt wordt waarin verduidelijkt wordt welke instrumenten ingezet zullen worden als flankerend beleid voor de getroffen landbouwers. Boerenbond pleit ervoor om daarover ook inzicht te verschaffen in de startnota. Departement Omgeving geeft aan dat de Vlaamse Regering beslist heeft om het instrument natuurrichting in te zetten voor het gebied Graafweide-Schupleer en dat daarbinnen dus een aantal specifieke flankerende maatregelen voor de landbouwers in dat gebied ingezet zullen kunnen worden, voor de overige gebieden gelden de generieke flankerende maatregelen die overal van toepassing zijn. Het instrument van een 'inrichtingsnota' zoals voorzien in het landinrichtingsdecreet is hier niet van toepassing. VLM vult aan dat de regering ook beslist heeft om naast de inzet van het instrument natuurinrichting ook een lokale grondenbank in te stellen én een voorstel voor gebiedsgerichte inzet van beheerovereenkomsten uit te werken voor een agrarisch natuurbeheer op maat van de betrokken landbouwbedrijven. Daarnaast is in de begroting van het natuurinrichtingsproject ook budget voorzien voor een eventuele bedrijfsverplaatsing. Boerenbond vraagt specifiek om als flankerend beleid ook te voorzien in de mogelijkheid voor 'uitstel van betaling' indien landbouwers gronden uit de grondenbank van VLM moeten kopen. VLM antwoordt dat daar telkens afspraken voor gemaakt kunnen worden met de betrokkene en dat dat in praktijk ook gebeurt. Daarvoor moet geen inrichtingsnota opgemaakt worden; dat vraagt enkel het akkoord van de raad van bestuur van VLM. De gouverneur concludeert dat het aangewezen is het overzicht van de beschikbare flankerende maatregelen te maken en daarover inzicht te verschaffen, ihb ook aan de landbouwers zelf.
- Natuurpunt geeft aan de focus van het overleg tot nu toe sterk op een aantal specifieke gebieden zoals Graafweide-Schupleer lag en waarover reeds een specifieke consensus of tussentijdse beslissing bestaat. Voor een aantal andere gebieden is dat minder het geval. Natuurpunt gaat er evenwel mee akkoord om de procedure adhv voorliggende startnota aan te vatten, maar zal tijdens de publieke raadpleging voor die andere gebieden de vragen of opmerkingen die ze nog heeft, inbrengen. De gouverneur bevestigt dat dat inderdaad de bedoeling van de consultatie is en dat eenieder de gelegenheid heeft om ten gronde een advies over het voorgenomen plan te formuleren, bij voorkeur met respect voor de compromissen die de afgelopen jaren gesloten zijn.

Beslissing. De gouverneur concludeert dat de opvolgingscommissie kennis heeft genomen van het ontwerp van startnota en akkoord gaat om de vraag aan de minister te stellen om de startnota voor goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering zodat de formele procedure kan starten en de publieke consultatie georganiseerd kan worden.

3. Stand van zaken deelprojecten

Voor de verschillende projecten van de coördinatieopdracht en het strategisch project wordt een stand van zaken gegeven door de projectverantwoordelijken.

Pallieterland (HP1)

Koen Eyskens (gebiedscoördinator Kleine Nete provincie Antwerpen) en Gino Verbiest (stad Lier) lichten toe.

- Er gaat overleg ingepland worden over een veiligheidskap in het speelbos en er zal een terugkoppeling plaatsvinden over de inrichtingsschets aan de actoren (participatietraject)
- De openbare aanbesteding voor het realiseren van het volkstuintje zal opnieuw gebeuren met een duidelijker afgelijnde vraag in het bestek zodat er beter vergelijkbare offertes ingediend kunnen worden.

Benedennete (SIGMA)

Koen Segher (Vlaamse Waterweg) licht toe.

- De omgevingsvergunning voor de herinrichting van de polder van Lier is ingediend en ontvankelijk verklaard. Het openbaar onderzoek is gestart op 23 januari 2019 en loopt 30 dagen. Op 31 januari is er een infovergadering op het stadskantoor van Lier voor omwonenden gepland. De werken starten ten vroegste in de zomer van 2019.

- De Vlaamse Regering keurde de definitieve vaststelling van het RUP Openruimtegebieden Beneden Nete Lier principieel goed op 18 januari 2019. Het dossier is nu voor advies naar de Raad van State waarna de regering het plan definitief kan vaststellen.

Mondingsgebied Grote Nete (SIGMA)

Koen Segher (Vlaamse Waterweg) licht toe.

- Een studiebureau start voorjaar 2019 met de opmaak van de definitieve technische plannen en de project -mer. Op dat moment zal parallel ook de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt worden.

Varenheuvel-Abroek (SIGMA)

Koen Segher (Vlaamse Waterweg) licht toe.

- Voor vier van de vijf zwaar getroffen landbouwers is reeds een oplossing gevonden door VLM. Van zodra ook voor het laatste bedrijf een oplossing gevonden wordt, kan er verder gewerkt worden.
- Er zal in 2019 een waarderend archeologisch onderzoek gebeuren.

Kleine Nete tussen Albertkanaal en Lier (HP2)

Sandra Franck (VMM, bekkensecretariaat Netebekken) licht de visietekst toe (zie vooraf doorgestuurde nota).

Het gaat om een wat verwaarloosd deel van de vallei van de Kleine Nete met veel potenties, met name in het kader van de Europese kaderrichtlijn water en natura 2000, maar ook knelpunten zoals een sterke versnippering van het gebied door historisch gegroeide weekendverblijven, ophogingen en visvijvers. Om een aantal zaken in hun samenhang te kunnen opnemen, is voorgesteld de projectperimeter van het hefboomproject te verruimen (incl. Tappelbeek, Viersels Gebroekt, Krekelbeek). Grote delen zijn op het gewestplan bestemd als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut met overdruk overstromingsgebied.

Met de actoren werd een visionary-workshop gehouden om het voorstel van visie uit te werken. Dat resulteerde in een visie die steunt op drie pijlers: ruimte voor water, ruimte voor natuur en ruimte voor recreatie waarvoor telkens een aantal acties geformuleerd werden. Zo zal er ingezet worden op extra waterberging en structuurherstel van Tappelbeek, Molenbeek-Bollaak en Krekelbeek en het uitwerken van een strategie voor het opruimen van vervallen weekendverblijven in het habitatrictlijngebied. Er wordt ook gekeken hoe het gebied recreatief ontsloten kan worden vanuit de aangrenzende kernen.

De gouverneur vraagt of er opmerkingen zijn..

- Natuurpunt merkt op dat op het vlak van weekendverblijven er al heel wat werk is verricht, maar dat er nog een lange weg te gaan is. De gemeenten spelen daar een belangrijke rol in (handhaving, aanpak tweede verblijven). Ze vragen een volgehouden en verhoogde inzet en een aanpak waarbij de betrokken gemeenten ook van elkaar kunnen leren en hun maatregelen op elkaar kunnen afstemmen.
- ANB heeft nog een aantal kleinere detailopmerkingen overgemaakt i.v.m. het juridisch kader, maar gaat principieel akkoord de visie zoals ze voorligt.
- AOE geeft aan dat een groot deel van het gebied beschermd landschap is en dat de concrete acties ook steeds aan die juridische randvoorwaarden getoetst moeten worden.

Beslissing. De gouverneur besluit dat de OC principieel akkoord kan gaan met de voorgestelde visietekst, mits de aanvulling vanuit ANB en AOE wordt toegevoegd. De aangepaste tekst wordt aan een schriftelijke ronde onderworpen waarna hij ter goedkeuring kan worden voorgelegd aan de betrokken besturen. De trekkers van het hefboomproject voorzien een toelichtingsronde voor de nieuwe gemeentebesturen medio februari.

Sandra Franck licht de stand van zaken toe van de overige initiatieven binnen het hefboomproject:

- Subsidie proeftuin ontharding. Vanuit het hefboomproject werd een voorstel voor een onthardingsproject ingediend in het kader van de projectoproep van het Departement Omgeving. Natuurpunt treedt als trekker op en zal via het project werken aan het wegwerken van verhardingen en ophogingen door sites met verlaten weekendverblijven op te ruimen en natuur te herstellen. Er is een subsidie van 250.000 euro toegekend.
- Site Goormans. In opvolging van het overleg met de verschillende handhavingsdiensten, heeft het bedrijf ondertussen heel wat zaken op de site verwijderd en opgeruimd.
- Afstemming gemeentelijke taksen 2de verblijf. Er wordt nagegaan hoe de betrokken gemeenten hun regelingen inzake taksen op 2de verblijven op elkaar kunnen afstemmen.
- Vergunningsplicht dempen illegale gegraven vijvers. Er wordt nagegaan hoe men om moet gaan met het dempen van illegaal gegraven vijvers. Herstel van oorspronkelijke toestand van een bouwmisdrijf is op zich niet vergunningsplichtig, maar aanvoer van externe grond en vernietigen van ondertussen ontstane waardevolle

habitats is niet wenselijk en ook aan regelgeving onderworpen. Er wordt nagegaan hoe daar een duidelijker afgestemd kader voor uitgewerkt kan worden.

- Dossier Zomerkllokje in Emblem. Er is sanering van het gebied nodig o.w.v. historische vervuiling en ophogingen om de Europese natuurdoelen voor dit gebied te kunnen realiseren. Vanuit de gemeente Ranst is aan OVAM de vraag gesteld om het gebied te erkennen als 'site' en een site-onderzoek uit te voeren². Kan deze vraag ook vanuit OC ondersteund worden?

Beslissing. De gouverneur besluit dat de vraag aan OVAM voor erkenning als 'site' namens OC ondersteund kan worden. Ze zal OVAM hierover een brief sturen in naam van de OC.

Graafweide-Schupleer (HP3)

Christophe Vandevooort (Departement Omgeving) licht het traject tot nu en de eind 2018 afgeronde inrichtingsstudie toe.

Het eerste voorstel voor het gebied Graafweide-Schupleer zat vervat in het voorontwerp RUP Kleine Nete en Aa waarvoor in 2011 een plenaire vergadering werd georganiseerd. Voor dat voorstel bleek onvoldoende draagvlak te bestaan. Via een participatief traject werd gewerkt aan een voorkeursscenario met minder impact op landbouw en een kleinere natuurkern van ca. 150 ha. De Opvolgingscommissie keurde op 29 mei 2018 een 'plan van aanpak' goed. Daarin werd het voorkeursscenario voor het gebied bijgestuurd op basis van de inzichten vanuit de ecohydrologische studie en het PDPO-project 'Vallei in verandering: duurzame kansen voor landbouw' en werd beslist de vraag naar inzet van het instrument 'natuurinrichting' te stellen aan de bevoegde minister. In opdracht van het Departement Omgeving werd in overleg met de betrokken actoren in 2018 een inrichtingsvisie voor het gebied uitgewerkt op basis waarvan verdere inrichtingsacties in het gebied uitgewerkt kunnen worden. Het eindrapport voor deze inrichtingsvisie werd afgewerkt in november 2018. De Vlaamse Regering keurde op 25 januari 2019 dit plan van aanpak (incl. bijgestuurd voorkeursscenario) goed.

De inrichtingsvisie werd in 2018 opgesteld via een traject met een stuurgroep waarin de betrokken lokale actoren zitten. Het gaat om een ontwerpend onderzoek waarbij de potenties van het gebied en de mogelijkheden voor de verdere inrichting en uitvoeringsacties in het gebied verder verkend werden. In die zin is het dus geen uitvoeringsplan dat zo gerealiseerd zal worden, maar een denkoefening op basis waarvan concrete inrichtingsacties in het gebied ontwikkeld kunnen worden. De verschillende ideeën en suggesties vanuit het ontwerpend onderzoek moeten in het vervolgtraject verder uitgewerkt en afgetoetst worden op hun haalbaarheid in overleg met de betrokken gebruikers en eigenaars.

De inrichtingsvisie gaat uit van het versterken van de identiteit van het gebied die bepaald wordt door de landschappelijke structuur van het watersysteem (samenvloeiingsgebied Kleine Nete en Aa) en de aanwezige erfgoedelementen (Kasteelhoeve en watermolen, 't Sas, Kempische Vaart, Priorij Ten Troon...) en het ontwikkelen van het gebied als een kwalitatieve en toegankelijke 'groenpool' tussen de kernen van Grobbendonk en Vorselaar. Er zijn voorstellen uitgewerkt voor de ontwikkeling van een aantal toegangspoorten (o.a. kasteelsite, omgeving Oud Sas...) waarbij ingezet wordt op een verbeterde ontsluiting (parkeren, wandelwegen) maar ook het opwaarderen van de verschillende sites (verhogen ruimtelijke kwaliteit door te vergroenen, ontharden, autovrij maken, herstel landschaps- en erfgoedelementen...). Er is een eerste voorstel van een mogelijk wandelpadennetwerk uitgewerkt.

Voor de te ontwikkelen natte natuurkern is op basis van de gegevens van de ecohydrologische studie en verder onderzoek naar de bodemfysische toestand een eerste allocatie van de verschillende doelhabitats gemaakt, rekening houdend met welk habitat op welke locatie kan ontwikkeld worden en de te typische landschapkenmerken van het gebied (beschermd cultuurhistorisch landschap). Ook hier geldt dat dit een eerste aanzet is die door de terreinbeheerders verder verfijnd en uitgewerkt moet worden.

Kirsten Schoonaert (projectcoördinator strategisch project) licht de vervolgstappen toe. In de inrichtingsstudie is een eerste aanzet van actieplan met mogelijke trekkers uitgewerkt. Er wordt aan de voorgestelde trekkers gevraagd om zich nu ook effectief te engageren om die acties concreet te gaan uitwerken en daar de nodige budgetten voor vrij te maken of waar mogelijk subsidieaanvragen voor uit te werken.

Het voorstel van actieplan voorziet volgende acties:

- A. Herstellen netwerk kleine landschapselementen in beschermd landschap
- B. Versterken waterstructuur: hermeandering, verontdiepen beken, aanleg vistrap...
- C. Herinrichten wegen: herstel dreven, herprofilieren wegen voor niet gemotoriseerd verkeer, autovrij maken en knips, vergroenen/ontharden parkings...
- D. Herbestemmen Kasteelhoeve en herinrichten poort (parkeren, ontsluiting, kajak...), + aanleg riolering
- E. Erfgoedproject opnieuw zichtbaar maken tracé Kempische Vaart

² Zie <https://www.ovam.be/terminologie-bij-site-onderzoeken#siteonderzoek>

- F. Herinrichten omgeving vml. Priorij Ten Troon
- G. Herinrichten omgeving Oud Sas
- H. Herinrichten omgeving Schapenstal
- I. Herinrichten omgeving Karrewiel
- J. Realiseren wandelpadennetwerk
- K. Realiseren natuurontwikkeling via natuurinrichtingsproject
- L. Behoud, herstel en stimulerend beleid i.f.v. versterken landschappelijke kwaliteiten landbouwgebied en landschappelijke inpassing landbouwbedrijven

Er wordt voorgesteld om de bestaande stuurgroep die de opmaak van de inrichtingsvisie begeleidde, te behouden. Per actie wordt een werkgroep gevormd met telkens een trekker een aantal werkgroepleden te voorzien. Vanuit deze projectstructuur wordt gerapporteerd aan PBC en OC. Kirsten zal deze werkgroepen faciliteren en overlegt daarover met de verschillende voorgestelde trekkers (VLM/ANB, gemeente Grobbendonk, gemeente Vorselaar, Natuurpunt, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete, Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst, Agentschap Onroerend Erfgoed, Natuurpunt, VMM en dienst Integraal Waterbeheer van de provincie Antwerpen,...).

De noodzakelijke bestemmingswijzigingen worden verankerd in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Kleine Nete en Aa waarvoor de startnota klaar is (zie hiervoor). Parallel wordt ook het inrichtingsinstrument 'natuurinrichting' ingezet. Van zodra de minister het ministerieel besluit met de instelling van het natuurinrichtingsproject goedkeurt, zal VLM de formele stappen voor het opstarten van de natuurinrichting kunnen zetten. Een aantal ingrepen in het gebied zullen immers via de instrumenten en middelen van het natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer gerealiseerd worden. Het gaat dan om concrete natuurinrichtingswerken, aanleg van paden etc. als flankerende maatregelen voor landbouwers.

Nu de inrichtingsstudie is afgerond en het plan van aanpak (met de beslissing om natuurinrichting in te zetten) is goedgekeurd door de Vlaamse Regering (beslissing 25 januari 2019) is het aangewezen ook opnieuw naar de betrokken eigenaars, gebruikers en omwonenden te communiceren over het de resultaten van het gelopen traject en de planning van de vervolgstappen. Dat was ook een vraag vanuit de landbouwers in het PDPO-project. Voorstel communicatie naar betrokken eigenaars, gebruikers en omwonenden. Er wordt voorgesteld om eind februari/begin maart een apart overleg met de betrokken landbouwers te doen met enerzijds een toelichting over de stand van zaken (PDPO-project, GRUP, inrichtingsvisie, natuurinrichtingsproject) en anderzijds de mogelijkheid te bieden tot een individueel overleg op een zitdag waar de landbouwers zich voor kunnen inschrijven. Daarnaast wordt voorgesteld een infomarkt voor de ruimere bevolking te organiseren.

De gouverneur benadrukt dat het nu aan de verschillende trekkers is om zich ook effectief te engageren voor het operationaliseren van de verschillende acties en vraagt of iedereen akkoord kan gaan met het actieplan en het voorstel van communicatie.

- Boerenbond is akkoord met het voorstel voor communicatie, maar geeft aan dat ze vinden dat met een aantal van hun opmerkingen en bezorgdheden onvoldoende rekening gehouden is in de inrichtingsvisie. Zo willen ze niet dat er gewerkt wordt aan het herstel van verdwenen kleine landschapselementen of dreven binnen het beschermd landschap omdat dat een verlies van nuttige ruimte voor de landbouwers zou betekenen. Over het voorstel van wandelpaden is geen overleg geweest met de betrokken eigenaars. Zo is er een wandelpad ingetekend dat over de eigendom van een landbouwbedrijf gaat, wat volgens Boerenbond voor wrevel zorgt bij de betrokken landbouwers. Departement Omgeving herhaalt dat dit een ontwerpend onderzoek is waarin een mogelijke inrichting van het gebied is uitgewerkt en dat dit géén concreet uitvoeringsplan is. Op basis van de kwaliteiten van het gebied zijn de kansen voor gebiedsontwikkeling onderzocht. Dit is zo ook aangegeven in het rapport. Voor elk van de voorgestelde acties geldt dat er verder overleg met de betrokken eigenaars en gebruikers nodig is om de haalbaarheid van de voorstellen na te gaan. Als het gaat om de aanleg van nieuwe KLE's of dreven of de aanleg van wandelpaden op private gronden is dat uiteraard voorwerp van verdere onderhandeling met de eigenaars. Anderzijds gaat ook over handhaving van de te behouden KLE's binnen het beschermd landschap, waarvan er na de instelling van het beschermingsbesluit verschillende onrechtmatig verdwenen zijn. VLM vult aan dat het eigenlijke werk nu pas gaat beginnen. Binnen het natuurinrichtingsproject zijn er nog heel wat stappen te zetten vooraleer er tot effectieve uitvoering over gegaan kan worden. De inrichtingsvisie is een eerste aanzet die richting geeft aan het op te maken van een 'projectrapport' met een voorstel van maatregelen en daarna een 'projectuitvoeringsplan' waarbij de eigenaars en gebruikers van nabij betrokken zullen worden en ook openbare onderzoeken voor volgen. Het is dus pas bij de goedkeuring van het projectuitvoeringsplan dat concreet beslist wordt waar welke ingrepen zullen gebeuren.

- Natuurpunt geeft aan dat zij als lokale terreinbeheerder en eigenaar van zeer nabij betrokken willen blijven het uitwerken van de verschillende acties in het natuurgebied. Kirsten antwoordt dat Natuurpunt mee opgenomen is bij de trekkers van de acties.

Beslissing. De gouverneur concludeert dat de opvolgingscommissie kennis heeft genomen van de inrichtingsvisie en de aanzet tot actieplan en akkoord gaat met het voorstel van aanpak inzake communicatie en het opstarten van de verschillende uitvoeringsacties. Aan de trekkers wordt gevraagd zich uitdrukkelijk te engageren voor het opnemen van de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de acties.

Vallei van de Aa (HP4)

Koen Eyskens (gebiedscoördinator Kleine Nete, provincie Antwerpen) licht de stand van zaken toe m.b.t. het onderdeel afstemming landbouw-water.

- Vanuit het hefboomproject werd het initiatief genomen om de vallei van Aa in te dienen als project binnen het Landinrichtingsproject WaterLandSchap. Het project voor de vallei van de Aa (dat de naam {Beek.Boer.Bodem} kreeg en streeft naar een evenwicht tussen de landbouw-, bodem- en waterfuncties van de vallei), werd geselecteerd als één van de 14 projecten en zal dus opgenomen worden in het voorstel van landinrichtingsproject (nog in te stellen door de Vlaamse Regering).
- Omdat via landinrichting enkel middelen voor 'inrichting' beschikbaar worden en geen personeelscapaciteit om de voorstellen uit te werken, is er parallel een PDPO-project ingediend (en goedgekeurd). Ecokwadraat zal dit PDPO-project trekken.
- De trekkers van dit hefboomproject plannen een toelichtingsronde 'Beek Boer Bodem' voor de nieuwe gemeentebesturen in februari-maart 2019.

Kirsten Schoonaert (projectcoördinator strategisch project) licht de stand van zaken wat betreft de acties inzake het versterken van het recreatief netwerk in de vallei van de Aa.

- Voor de aanleg van de voetgangersbrug over de Aa zijn een aantal voorbereidende technische onderzoeken gepland (sondering, stabiliteitstudie), daarna kan het project naar uitvoering.
- Er wordt gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden om het recreatief netwerk doorheen de vallei te vergroten, gekoppeld aan nieuwe ecologische verbindingen en verbindingen tussen erfgoedelementen.

In de marge van dit hefboomproject kan ook gemeld worden dat gemeente Vorselaar ook geselecteerd werd in het kader van de proeftuin ontharding. Schepen Sara Van Rooy (gemeente Vorselaar) licht toe dat het de bedoeling is om het marktplein en de omgeving rond het gemeentehuis te vergroenen en te ontharden in het kader van dit project.

Departement Omgeving geeft aan dat er op zeer korte termijn een nieuwe oproep voor onthardingsprojecten gelanceerd zal worden vanuit het Departement Omgeving en roept de partners in de vallei van de Kleine Nete op om voorstellen in te dienen.

Burgemeester Mien Van Olmen (stad Herentals) geeft aan dat het voorstel dat stad Herentals indiene niet weerhouden werd bij de eerste oproep, maar dat de stad zal nagaan of het mogelijk is een nieuwe aanvraag te doen.

Schepen Guy Vandepierre (gemeente Kasterlee) vraagt of er deze keer wél particulieren in aanmerking komen om een aanvraag in te dienen. Departement Omgeving antwoordt dat dat waarschijnlijk niet het geval zal zijn, omdat men projecten met een grote zichtbaarheid en een minimale omvang wil.

Boerenbond komt terug op de problematiek van de slibuiming die vorige zomer uitgevoerd werd en de gebrekkige communicatie naar de betrokken landbouwers. De gouverneur verduidelijkt dat bleek dat de betrokken gemeenten vooraf wel op de hoogte werden gebracht, zij het via een mail in de vakantieperiode. VMM erkent dat de aannemer die de werken moest uitvoeren en de eigenaars moest verwittigen, dat niet gedaan heeft en dat de aannemer ook het slib nog niet verwijderd heeft. Dit zal nog gebeuren. VMM heeft reeds een pv van vertraging opgesteld tegen de aannemer. De gouverneur stelt voor om de betrokkenen ook te blijven informeren en ook te communiceren waarom de werken vertraging oplopen. Dat helpt voor een beter begrip. VMM antwoordt dat dat ook gebeurt.

Boerenbond uit z'n bezorgdheid over het niet mogelijk zijn van beplanting als er straks nog slib ligt en de gevolgen daarvan bij controles in functie van aangifte. Gouverneur vraagt of Departement Landbouw en Visserij er voor kan zorgen dat de controlediensten op de hoogte zijn van de problematiek en er rekening mee houden. Departement Landbouw en Visserij antwoordt dat ze dat zullen doen.

Kleine Nete Herentals/Heuvelrug (HP5)

Binnen dit hefboomproject wordt momenteel aan drie zaken gewerkt:

- Tine Van Hoof (provincie Antwerpen) licht toe dat de provincie de procedure en het participatietraject voor de opmaak van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Olympiadelaan (herbestemming woonuitbreidingsgebied dat aangeduid is als signaalgebied). Dat plan moet de opties van het 'kaderplan' (dat via ontwerpend onderzoek tot stand kwam) voor de verdere ontwikkeling van het gebied met ruimte zowel voor water en natuur langs de Kleine Nete als een aantal stedelijke ontwikkelingen vormgeven. Eind 2018 was er een eerste plenaire vergadering, in 2019 volgt verder onderzoek, een tweede plenaire vergadering en info- en inspraakmomenten.
- Christophe Vandevoort (Departement Omgeving) licht toe dat het Departement Omgeving opdracht heeft gegeven aan studiebureau STRAMIEN om in overleg met stad Herentals, Sport Vlaanderen, PIDPA een inrichtingsvisie voor het recreatiegebied langs de Nete op te stellen waarbij naar evenwicht gezocht wordt tussen enerzijds de ruimtevragen vanuit Sport Vlaanderen en anderzijds de doelstelling op vlak van behoud en versterken van waardevolle openruimtestructuren langs de Kleine Nete en op de Kempische Heuvelrug. Dit onderzoek is eind december gestart. Begin februari is er een eerste stuurgroep.
- Kirsten Schoonaert (projectcoördinator strategisch project) licht toe dat het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete zal werken aan de opmaak van een landschapsbiografie/inrichtingsvisie voor het (westelijk deel) van de Kempische Heuvelrug (grondgebied Herentals). Er is voorstel van perimeter voor het onderzoek en bestek opgesteld. Om een coherent verhaal te kunnen brengen, wordt een ruime perimeter voorgesteld deels boven grondgebied Kasterlee, Grobbendonk, Lille, Olen. Deze gemeenten worden dan ook betrokken bij de opmaak van de landschapsbiografie. Aan deze landschapsbiografie zal ook een opleiding 'erfgoed en natuur' gekoppeld worden (<https://www.rlkgn.be/agenda/opleiding-landschapsgids-kempense-heuvelrug-plus>).

Projecten rivierherstel Kleine Nete

Marc Florus (Vlaamse Milieumaatschappij) licht de stand van zaken van de verschillende deelprojecten toe.

- VMM zal een technisch ontwerp laten opmaken voor het overstromingsgebied van de Kleine Nete ter hoogte van de Olympiadelaan (HP 5)
- De afgraving van de Hellekens is voorlopig klaar, het afgegraven gebied zal in het najaar van 2019 ingericht worden nadat er eerst nog een archeologisch onderzoek zal uitgevoerd worden in het voorjaar van 2019. Verdere afgravingen in de toekomst zijn nog mogelijk, maar enkel indien er opportuniteiten zijn waarbij de grond nuttig ingezet kan worden voor een ander project in de buurt. VMM ziet kansen daarvoor bij de aanleg van de fietsstrade Herentals-Geel en doet een oproep aan de vergadering om mogelijke projecten die de grond zouden kunnen gebruiken aan te brengen.
- Voor de hermeandering van de Kleine Nete t.h.v. Langdonken/Olens Broek zijn grondverwingen lopend.
- In het kader van het Europees project Building with Nature werd via ontwerpend onderzoek nagegaan hoe ecologische waterbergingszones ingepast kunnen worden in de recreatiegebieden langs de Kleine Nete. Voor camping Korte Heide en Ark van Noë zullen de voorstellen nu verder concreet uitgewerkt worden. Het voorstel voor Bobbejaanland is voorlopig niet weerhouden en wordt herbekeken.
- Voor het dijkherstel en de aanleg van het winterbed voor AOG De Zegge is de stedenbouwkundige vergunning verkregen. 70% van de gronden werd in der minne verworven, voor de overige 30% te onteigenen gronden start een nieuwe onteigeningsprocedure volgens het nieuwe onteigeningsdecreet.
- De aanleg van het hermeandering en plas-draszone ter hoogte van de N19g zal in het voorjaar van 2019 uitgevoerd worden.

Zeggeloop (HP6)

Kirsten Schoonaert (coördinator strategisch project) geeft aan dat er een aantal voorbereidende stappen gezet zijn voor dit hefboomproject. Er is overleg geweest met de stad Geel over de lopende en op te starten initiatieven die aan dit hefboomproject gerelateerd kunnen worden. Stad Geel zal in de tweede helft van 2019 starten met de opmaak van een inrichtingsvisie voor de groen-blaue dooradering van de open en bebouwde ruimte via de Zeggeloop in het kader van de uitwerking van beleidskader open ruimte en ook de tweede fase van de inventarisatie van de trage wegen start. In het kader van het hefboomproject zijn afspraken gemaakt met de stad Geel om te starten met een workshop waarin de mogelijke acties vanuit het strategisch project verder uitgewerkt zullen worden. Stad Geel is trekker van het hefboomproject.

VMM vraagt opnieuw naar wat de mogelijke acties voor de (radioactieve vervuilde) Kneuterloop kunnen zijn. Er is verder overleg met ANB nodig en ook de provinciale dienst Integraal Waterbeleid (waterbeheerder) en OVAM zouden overtuigd moeten worden om mee in te stappen in een saneringsproject.

Natuurpunt wijst op de verdrogingsproblematiek van het natuurreservaat De Zegge en vraagt om onder andere bij het uitwerken van dit hefboomproject na te gaan of er mogelijkheden zijn om die knelpunten aan te pakken.

4. Verwervingssubsidies in het kader van strategisch project

Kirsten Schoonaert (projectcoördinator strategisch project) licht toe dat in het kader van het strategisch project de mogelijkheid bestaat om een subsidie aan te vragen bij het Departement Omgeving voor de verwerving van gronden. In totaal kan er per strategisch project max. 500.000 euro subsidie aangevraagd worden voor de verweving van strategische gronden of gebouwen door een publieke actor waarbij die nadien blijvend tot publiek domein moeten behoren of publieke functie moeten hebben en waarbij max. 40% van de verwervingskost gesubsidieerd kan worden. Jaarlijks kunnen tot 1 november aanvragen worden ingediend. De verschillende aanvragen zullen door het Departement Omgeving beoordeeld worden of ze voldoen en in functie van de beschikbare kredieten kan er een subsidie verleend worden. Er is dus geen garantie dat subsidie ook toegekend wordt.

Tot op heden zijn binnen drie hefboomprojecten eerste voorstellen gedetecteerd. Het voorstel is om alle voorstellen af te wegen tegen de zomer en op een volgend OC te beslissen voor welke projecten en voor welke bedragen in 2019 een aanvraag ingediend kan worden. Aan de OC wordt voorgesteld om deze afweging door een jury te laten voorbereiden. De jury bestaat uit het de leden van het projectbureau en wordt voorgezeten door de gouverneur.

De voorstellen tot op heden zijn:

- HP 1 Pallieterland. Stad Lier wil een perceel verwerven i.f.v. ontwikkeling van het landschapspark Pallieterland. In de motivatienota is aangegeven hoe de verwerving van dit perceel past binnen een aankoopstrategie voor het gebied. N.a.v. de infomomenten voor de realisatie van Pallieterland en het Sigmaplan, hebben een aantal eigenaars te kennen gegeven dat ze hun gronden willen verkopen. Het voorgestelde perceel sluit aan op een aantal percelen die reeds in eigendom zijn van stad Lier of andere openbare besturen waardoor de realisatie van het deel van landschapspark binnen de ring mogelijk wordt. Gevraagde subsidie: 132.800 euro.
- HP 3. Graafweide-Schupleer. Kempens Landschap en gemeente Grobbendonk willen de kasteelhoeve Grobbendonk verwerven en een nieuwe functie geven als onthaalpoort voor het gebied Graafweide-Schupleer en bij uitbreiding zo mogelijk de vallei van de Kleine Nete. Gevraagde subsidie: 300.000 euro.
- HP5: Heuvelrug Herentals: stad Herentals wil een bestaand bos in bestemming woongebied op de grens van stedelijk gebied en de Kempische Heuvelrug verwerven i.f.v. het behoud van het bos en het ontwikkelen van een toegangspoort vanuit de stad naar de heuvelrug. Het perceel sluit aan op een aaneengesloten bosgebied grotendeels in eigendom van het OCMW en de stad Herentals. Gevraagde subsidie: >500.000 euro.

Gemotiveerde voorstellen vanuit andere hefboomprojecten kunnen tot 30 april 2019 ingediend worden bij de projectcoördinator strategisch project (Kirsten Schoonaert). De gouverneur onderstreept het belang van een zeer goede inhoudelijke argumentatie en onderbouwing van de voorstellen voor verwervingssubsidies. In het bijzonder moet worden aangetoond waarom verwerving noodzakelijk is voor de realisatie van het project. De voorgestelde manier van werken heeft vooral ook tot doel om de projecten optimaal te prioriteren en te beoordelen in functie van hun bijdrage tot het groter geheel.

5. Communicatie strategisch project

Kirsten Schoonaert (projectcoördinator strategisch project) licht toe dat vanuit de werking van het strategisch project een aantal communicatieinitiatieven genomen zullen worden om de gebiedsgerichte werking Kleine Nete bekend te maken bij het brede publiek.

- De bestaande website www.kleinenete.be opgericht vanuit de oorspronkelijke coördinatieopdracht van de gouverneur zal vervangen worden door een nieuwe website waarvoor een opdracht is uitbesteed. Er zal enerzijds info zijn over alle lopende projecten in de vallei, zowel de lopende Vlaamse plannen en projecten als de hefboomprojecten van het strategisch project (met ook de documenten en verslagen van de opvolgingscommissie) en anderzijds wat meer aantrekkelijke info over het gebied (infographic over de Kleine Nete, relevante nieuwsberichten, wat er te 'beleven' is in de vallei...).
- De coördinatoren (Kirsten en Koen) plannen een ronde langs de nieuwe gemeentebesturen voor een toelichting over het strategisch project aan de nieuwe besturen.
- Netedag 2019. Koen Eyskens (gebiedscoördinator Kleine Nete provincie Antwerpen) licht het voorstel toe om in september-oktober 2019 een volgende Netedag te organiseren in Lier, waar vooral ingezoomd wordt op hefboomprojecten 1 en 2. Stad Lier zal alvast zijn medewerking verlenen bij de organisatie. Oproep aan de andere organisaties om waar mogelijk ook mee te werken aan de voorbereiding en op die dag een activiteit te verzorgen. Natuurpunt geeft al aan zeker te willen meewerken. VMM wijst op het feit dat het hefboomproject 1 en 2 in afstand ver uit elkaar liggen. VMM vraagt om de praktische haalbaarheid te onderzoeken. De verdere uitwerking zal binnenkort starten in overleg met stad Lier en de andere geïnteresseerde projectpartners.

Varia

Marc Florus (Vlaamse Milieumaatschappij) licht toe:

- Stand van zaken plaatsing IBA's (individuele behandeling afvalwater) in de verschillende gemeenten. Er liep een bevraging bij de betrokken gemeenten tot 15/7/2018. Conclusie: Heel wat gemeenten zijn actief bezig en zijn deels op koers om het vooropgesteld aantal IBA's te halen tegen de deadline van 2021, maar er is nog wel werk aan de winkel. Het valt op dat Grobbendonk, Nijlen en Lille die samenwerking met Infrac achterop lopen. Ze bekijken best met Infrac waarom de uitvoering niet loopt zoals het moet. Ook Kasterlee zal een tand bij moeten steken.
- VMM vraagt aandacht voor de problematiek van (illegale) lozingen van erfsappen in beken en waterlopen. Het probleem is dat er op een aantal landbouwbedrijven erfsappen verdwijnen. VMM vraagt aan de gemeentebesturen om veeteeltbedrijven klasse 2 (runderbedrijven) proactief te sensibiliseren om bedrijven te laten nagaan waar dit gebeurt.
De gouverneur vraagt of Boerenbond hier ook op focust. Boerenbond antwoordt dat dat aan bod komt in opleidingen en publicaties. VMM stelt vast dat, ondanks lopende sensibilisatie, landbouwers te weinig nagaan waar het misloopt op het terrein. Gouverneur roept de gemeenten op te handhaven.
- Proeftuin droogte. VMM lanceerde een oproep voor het indienen van projectvoorstellen. Zie <https://www.vmm.be/water/projecten/proeftuinen-droogte>. Om beter voorbereid te zijn op een volgende periode van droogte en waterschaarste, is er een eenmalige subsidie voor samenwerkingsverbanden van minstens 3 bedrijven. De aanvraag voor deze subsidieoproep moet ten laatste op 12 april 2019 ingediend zijn via proeftuinendroogte@vmm.be.

Daniël Josten (Agentschap voor Natuur en Bos) geeft aan dat ANB ook twee oproepen lanceert voor projectsubsidies:

- Projectsubsidies natuur <https://www.natura2000.vlaanderen.be/projectsubsidies-natuur>. Met de projectsubsidies natuur wil Natuur en Bos concrete initiatieven stimuleren die hoofdzakelijk een bijdrage leveren aan de Europese natuurdoelen. Natuur en Bos voorziet hiervoor dit jaar 4,5 miljoen euro. Dit bedrag wordt aangevuld door Europese cofinanciering vanuit het Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPOIII). Minstens 75% van het bedrag wordt besteed aan projecten die de Europese natuurdoelen realiseren. De basissubsidie bedraagt 50, 80 of 90 procent van de totale projectkost afhankelijk van het type natuurbeheerplan dat men ambieert. Het gaat hier over éénmalige natuurinrichtings-, herstel- en ontwikkelingsmaatregelen, hoofdzakelijk voor Europees te beschermen habitats en soorten of binnen projecten voor het ontwikkelen van een hogere natuurkwaliteit. De basissubsidie bedraagt 50, 80 of 90 procent van de totale projectkost, afhankelijk van het type natuurbeheerplan dat men ambieert. Het gaat hier over éénmalige natuurinrichtings-, herstel- en ontwikkelingsmaatregelen. Projectvoorstellen kunnen ingediend worden tot 30 april 2019.
- Projectsubsidies aankoop grond voor bebossing <https://www.natuurenbos.be/projectsubsidies-aankoop> Indien kan tot 30 april 2019. Binnen de perken van het beschikbare budget bedraagt de tussenkomst 60% van het aankoopbedrag of 80% van het aankoopbedrag in de gebiedsaanduiding 'bos' en 'reservaat en natuur', inclusief alle kosten met een maximale subsidie van 3,5 € per m². Cumul van tussenkomsten door andere overheden is mogelijk voor zover de 60% of 80% in de gebiedsaanduiding 'bos' en 'reservaat en natuur' niet overschreden is.

Frederik Mollen (Natuurpunt) doet een oproep aan de lokale besturen om illegale ophogingen in de vallei van de Kleine Nete goed te handhaven en pleit er voor om bij nieuwe vergunningsaanvragen als voorwaarde steeds op te leggen dat die werken maar mogen starten als eerst illegale ophogingen herstelt zijn. De gouverneur geeft aan dat zij daar reeds een punt van maakte op het handhavingsoverleg met alle betrokken diensten en dat zal blijven doen. Ze stelt voor om ook op OC te rapporteren over wat er op het handhavingsoverleg gebeurt.

De gouverneur sluit de vergadering en dankt iedereen voor de waardevolle inbreng en constructieve medewerking.